Davran??sal Niyetler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Davran??sal Niyetler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19494

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Davran??sal Niyetler Ölçe?i, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n engelli akranlar?na yönelik sergilemeyi dü?ündükleri davran??sal e?ilimleri ve niyetleri ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, çocuklar?n sosyal kabul, etkile?im kurma ve kapsay?c?l?k gibi konulardaki potansiyel davran??lar?n? de?erlendirerek, kayna?t?rma ortamlar?nda akran ili?kilerinin niteli?ini anlamaya yard?mc? olur. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirli?ini sa?lam??t?r.

Ölçek, toplam 15 maddeden olu?makta olup, 3'lü derecelendirme sistemi kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Elde edilen psikometrik veriler, ölçe?in yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir (Cronbach alfa katsay?s? 0.869).

Anahtar Kelimeler

Davran??sal niyetler, okul öncesi, engellilik, uyarlama, sosyal kabul, kapsay?c?l?k, akran alg?s?, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Binnur YILDIRIM HACI?BRAH?MO?LU

Amaç

Davran??sal Niyetler Ölçe?i'nin temel amac?, okul öncesi ça?daki çocuklar?n engelli akranlar?na kar?? gelecekte sergileme e?iliminde olduklar? davran??sal niyetler düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu niyetler, sosyal entegrasyon ve kayna?t?rma e?itiminin ba?ar?s?n? öngörmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, çocuklar?n engelli bireylere yönelik olumlu veya olumsuz tutumlar?n?n davran??a dönü?me potansiyelini de?erlendirmesine olanak tan?r. Böylece, kapsay?c? s?n?f ortamlar?nda sosyal beceri geli?imini destekleyici müdahalelerin tasarlanmas?na zemin haz?rlar.

Yap?/Kavram

Ölçek, sosyal psikolojideki temel kuramlardan yola ç?karak, bireyin belirli bir davran??? gerçekle?tirme konusundaki öznel olas?l???n? ifade eden "davran??sal niyet" kavram?n? ölçmektedir. Okul öncesi ba?lam?nda bu, çocuklar?n engelli akranlar?yla oyun oynama, yard?m etme veya onlar? d??lama gibi spesifik eylemlere ne kadar istekli olduklar?n? gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü yap?, genellikle, tutumlar?n ve sosyal normlar?n davran?? üzerindeki dolayl? etkisinin bir göstergesi olarak kabul edilir. Bu, erken çocukluk döneminde sosyal alg?lar?n ve niyetlerin olu?um sürecini incelemek için önemli bir araçt?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkiye örneklemindeki yap? geçerli?i, mevcut verilerin teorik yap?y? ne ölçüde destekledi?ini kontrol etmek amac?yla kapsaml? bir ?ekilde analiz edilmi?tir. Yap?sal bütünlü?ün ve geçerli?in do?rulanmas? için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçek maddelerinin amaçlanan yap?y? temsil etti?ini ve istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in ölçtü?ü davran??sal niyetler yap?s?n?n kültürel ba?lamda da geçerli oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Davran??sal Niyetler Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach alfa katsay?s? hesaplanarak incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda iç tutarl?l?k katsay?s? 0.869 olarak bulunmu?tur.

Bu de?er, psikometrik standartlara göre oldukça yüksek bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir. Yüksek Cronbach alfa de?eri, ölçekteki 15 maddenin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? test etmek ve uyarlama sürecinde elde edilen verilerin orijinal teorik modeli destekleyip desteklemedi?ini görmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

DFA, ölçek maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak faktörlere yüklendi?ini teyit ederek, ölçe?in yap? geçerli?i için güçlü kan?tlar sunmu?tur. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n veya tek boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak do?rulanmas?n? sa?lam??t?r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (3'lü)

Maddeler: 15 madde

Dil Durumu: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Ya? Grubu: Okul öncesi dönemi (Genellikle 4-6 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Kayna?t?rma e?itimi gören veya engelli akranlarla etkile?imde bulunan okul öncesi dönemdeki çocuklar.

Test Metodolojisi: Uygulama genellikle bireysel veya küçük gruplar halinde, çocuklar?n engelli akranlar?na yönelik davran??sal niyetlerini de?erlendiren ifadelere verdikleri tepkileri ölçmeye dayan?r.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Binnur YILDIRIM HACI?BRAH?MO?LU

?leti?im E-posta Adresi: binnury@gmail.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2022 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Y?ld?r?m Hac?ibrahimo?lu, B. (2022). Preschool children's behavioural intentions towards and perceptions of peers with disabilities in a preschool classroom. *Early Child Development and Care.* https://doi.org/10.1080/03004430.2021.2023516

Makalenin tam metnine buradan ula??labilir: tandfonline.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: davranissal-niyetler-olcegi-behavioral-intentions-scale-toad.pdf

Davran??sal Niyetler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri detayl? olarak belirtilmemi?tir; ancak ölçe?in toplam 15

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddeden olu?tu?u ve 3'lü derecelendirme (Likert) kullan?ld??? bildirilmi?tir. Maddelerin tam içeri?i için lütfen yukar?da belirtilen referans yay?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM